

1944

Պատեհնու էմլաք մուամէլէսիլէ մէջը ուր Եմլաք Ժամկոչեան ճէլայ օլունուպ, Վիլէնին վէֆաթընտան սօնրա վաւի թայիսին մուամէլէսին տէ հազըր պուլունտուղընը սէօյլէ-միշ տիր:

Բէյիսին էմրի իւզէրինէ հէօճէթի շէրի օգունմուշ վէ պուլուն թարիսիլէ Վիլէնին վէֆաթը թարիսի պէյիսին տէ պիր ֆարգ կէօրիւտիւկինտէն, Գազանճեան Ստեփան վէ վէքիլէրի էսէրը սէվ օլապիտիկինի, վէ մահ-քէմէյի թէէմին իշին հէօճէթին է-սասընը կէօթէրէ պիլէճէ քիւրինի պէ-եան իլլէմիշէր տիր:

Վիլէնին, 1317 սէնէթի թըրինի էվլէլինտէ վէֆաթընը միւպէյերի Սըհհիէ նէգարէթինին իմուլսայէրի վէ էրմէնի բաթըրի խանէսինտէն Մա-րիանէնին 1827 տէ սողմուշ օլաուղընա տարի կէլմիշ օլան իմուլսայէր տէ օ-գունմուշ վէ Ստեփանըն վէքիլի Սէ-րիմ էֆ, սօն իմուլսայէրին՝ էրմէնի բաթըրի խանէսինտէն կէլմիշ օլաու-ղընը մաղամը իթիւտուտէ պէեան իթմէքիւ, բէյիս Մարիանէ՝ էրմէնի սողմուշ օլաուղընտան, շահատէթնա-մէնին օրատան կէլտիկինի պիլտիւ-միշ, վէ պուլունտաքի մալիւմաթ՝ Նու-ֆուս խտարէսինտէն կէլմիշ օլան քեա-ղընտաքի մալիւմաթ մուլսայէր օլմաուղընտան, օ քեաղըն տախի զրաւթ օլունմուշ տըր քի, պուլունտա-աւ՝ 1862 տէ Ստեփանըն գըզըր Մարիանէնին սողմուղը կէօրիւմիշ տիր: Պատեհնու Ջապիթիէ նէգարէթի հէյեթի թըլպիլէսինին պիր րաբըր-թօը օգունուպ, պուլունտա իսէ՝ 63 եաղընա պիր դատընըն ալէլ ումուլ չօնուգ սողմուլմաղ օլաուղը պէ-եան գըզընմիշ տըր:

Բէյիս. — (Ստեփանաւ) Իքի չօնու-ղըն նուֆուս քեաղընտաքընը էվգա-ֆա սէն մի վէրտին:

Ստեփան. — Էվլէթ էֆէնտիմ:

Բէյիս. — (Մուլսիւարաւ) Պուն-լարըն նուֆուս գալալարը իշին իմու-լսայէրի սի՞գ մի վէրտինի:

Մուլսիւարաւ. — Խայր:

Բէյիս. — Նուֆուս քեաղընտընըքիմ ալտը:

Ստեփան. — Մալիւմաթըմ եօգ տըր:

— Վիլէնին խըզմէթինէ՝ պէլլէլէ

պիլմէթինտէն սողմաթ թէսնուպ իթմէքտէ օլունուպ, հալպուքի Սիլվէրէալ իլէ կէօրիւ-տիւկինին աղ էվլէլ պիլտիւտիկինի ու-նուլմուշ իտի: Տիւք, ճէվապ վէրէմէտի-կինտէն, ժէրմանտէ, չու վէճէլ տէվաթ իթմի:

— Պու չարթ իլէ քի, սիւզ, մաւմաղէլ Լիւսի տը մալլէրէյին զէվճի օլաուղընը կիւն վաւտընըք ինրա իսէճէքսինի:

— Անայիլ պ. պունմու տա մը պիլիւթօ-սունուգ:

— Էվլէթ, վէ միւսապտէնիլլէ չունու-տախի սէօյլէյիմ քի, սիւզ պիր մէշհուր աւմաղընըք...

— Օ... տէտի Պէլլէն սըզըլարաղ:

— Սէօղիւմիւ կէրի ալմամ: Սիւզ Մ. տը Սիլվէրէալըն հէմթէօնմէթ իսինիլ... քէն-տիսինէ էլլի պին ֆրանգ վէրիւթօրունուգ. պուլունտան պաղգա օնա պիր ինըմէթ տէ գօթօրունուգ:

Տը Պէլլէն, կէօղլէրինի շախսը մէճնուլա աթֆ իթմիշ օլարաղ, տիւլէթօրուն:

Ժէրմանտէ. — (Թէքիլիսիլէ) Պու սէօղլէրիմ սէնի թէսնուպտէ պրաղըթօր, տէյիլմի տօթիւմ... Շիմտի պէնի տին-լէ, սէնին պուլունտաղըն սէրվէթ, պէնիմ

սէնէնի կիրտիկինի սէօյլէթօրուն-դէլլէլէ՝ 310 սէնէթի հաղըրաննա (յուսին) վաւալ պուլուն. չօնուգա-րըն նուֆուս վաւալարը օ սէնէնի թըրինի էվլէլինտէ (հալտ.) ալընմը. նա՞սըլ օլուր քի, պու մուամէլէսին խապէրին օլմաղ:

— Պէնտէնիլ՝ ալմաուղըն պիր շէյէ ալտըմ տիւլէլէ:

— Հէօճէթի շէրի օ կիւնիւ միւ-ալտըն:

— Պիր գալ կիւն սօնրա պիր քեաթիլ պանա իթմիլմ իթմի:

— Հէօճէթի շէրի թարիսի իլէ Վիլէնին թարիսի վէֆաթըն արաւըն. տաքի ֆարգա նէ՞ տիւլէլէքսինիլ:

— Հէօճէթին ալը պէնտէ տիր. իպրաղ իթմիէ հաղըրմ: պիր գալ նիւսիէ գօթեա իթմիլմիլ իտիմ: իս. թէնիլլէն պաղը մահէլլէ վէրտիմ. իհ-թիմալ քի թարիսիէ պիր սէվ օլ-սունա եանրմաւ պուլունտան ալըն-տան մաւտա Շէյի մահէլլէմէսինտէ-քի գալտա տախի միւրաճաւթ օլուն-նապիլիւր:

Բէյիս. — (Ժամկոչեանաւ) Տիմէք Շէրի մահէլլէսի աղալարը կէլտիք-լէրի զէման սէն տէ հաղըր իտին:

Ժամկոչեան. — Էվլէթ էֆէնտիմ: պու մուամէլէ՝ Վիլլէն աղանըն վէ-ֆաթընտան սօնրա վուգալ պուլուն. Պու չօնուգալար՝ Վիլլէն աղանըն օլ-տուղընըն շէհատէթ իթմիլ:

— Վիլլէնին չօնուգալարը օլաուգա-րընը նէտէն պիլիւթօրունուգ:

— Ջիւն.քի Վիլլէն՝ ֆաթիլսալընըն համիլէ օլաուղընը սէօյլէմիլ իտի. չօ-նուգ սողմուղընտալսանէսինէ թէպ-րիքէ կիլմիլ:

— Իքի չօնուղըն սողմուղընը ֆարգը նէ՞ իտի:

— Օն ալթը ալ:

— Տիմէք սէն՝ Վիլլէնին վէֆա-թընտան սօնրա օլան մուամէլէսին հա-ղըր իտին:

— Էվլէթ, պու մուամէլէսին 3-4 կիւն սօնրա Մարիանէ տախի վէֆաթ իթմի:

Բէյիս. — (Գէորգաւ) Գրամէթի Աս-քէրի մահէլլէսինտէն քիմ մէմուր չաղընտը:

Գէորգ. — Պիլմէթօրունմ խապէր վէրիլմիշ օլմալը:

Ստեփան. — Միւսապտէ պուլուն-

իլին աւտէթա պիր էլլէնիէ տիր... Իմտի օ իշինի պիլտիկինի կիւլի ինրա էթ. լա-քին օ պիր իշլէրտէ պէն սանա խըզմէթ իսէպիլլիւթ, չու չարթ իլէ քի...

— Նէ՞ չարթ իլէ:

— Անայիլ պ. պաւիսիլալ մը սանա եար-տըմ իսէճէլիմ զանի իտիւթօրուն: Սէն՝ քիւլիւք մալլէրէյ իլէ էվլէնմէք իսթէ-եօրուն. նէ՞ սէօյլէթօրունմ, օնա տիլա-նէ կիւլի տիլտաւտէ օլմուլսուն, վէ պու-աղընտան մուվաֆաղ օլմաղ իշին ճանընը վէ ճանընտան չօգ զիւստէ տէյիլ օլան պէշ էլիւզ պին ֆրանգ վէրիւթօրուն... սէօղլէմէ կիւնէնմէ ալմա, պէն սէնին ճանընա երիմ սուտան զիւստէ վէրմէմ... Լաքին Սիլվէրէալա կիւնէնտիկինէ կէ-լլէնիէ, սէն թէմալմիլլէ տիլմանէ օլմալը-սըն:

— Նէ՞ տիլմէք իսթէեօրունուգ:

— Ալըքտան ալըգա ֆիթըրիմ ալա-մաղ իսթէեթօր իսէնիլ, քէք էյի, պունա-րաղընմ: Պարօն տը Սիլվէրէալըն թէնիւ տէնիլլէն մաւտա տը թօրէսէ մուսապպէթի վալ մը, եօգ մը:

— Վար տըր:

— Օ կիւնէլ վէ մաւմալալ գարընա մու-

լուրաւ, պէնտէնիլ սէօյլէյիմ ճէնա-զէնին ֆէրտաւթը կիւնիւ ալընալ պիր մալիւմաթ իւզէրինէ պիր միւհսիւր կէլտի, վէ կէլլիպ իլէրէքէյի եաղա-ճաղ արընը սէօյլէթի. սօնրա Գալա-թա Պէտէսիլլինտէ տէ պիր ալապ վար իմիշ տէտիլլէր պէն տէ, օ Մար-եանէնին տիր ալտիմ: զանի օլուն պ իթմալիլ:

Վէհպի էֆ. — Օ սոլապըն միհրի չէօղլիւտիկինտէ հաղըր պուլունտան շահատէրին իսիլմէրինի գալտ իթ-միլիլ:

Բէյիս պէյ՝ շահտ էլլէնինին հու-զուրը մահէլլէմէ կէլթիլմէսինի էմր իթմի իսէ տէ, էլլէնի կէլմէտի-կինտէն, Ստեփան Գազանճեանըն վէ-քիլլէրի՝ պիր գալ միւսապաւ շա-հատէրինին ճէլպիլլէ, ալլէրին տին-լէնմէսինի՝ միւստէթի նիղալմիսի օ-լան 24 սաւաթ էվլէլ իսթիտա իթ-միշ օլաուղընտան, պուլունտան ճէլպիլլէ իֆատէլլէրինին տիւլլէնմէսի մուհալլէմէնին թաւիլիլլէ իւզըմ կէօթէրտիկի՝ մաղաւթը ըրեալէթ-տէն պէեան օլունմուշ, վէ բէյիս պէ-յին պու իֆատալթ՝ միւստիլ ու-մուլի պէյ էֆ. թարաֆընտան տախի թէքըր իտիլմիշ տիր:

Էվգալի նէգարէթի հուգուգ միւ-չալիլի Ահմէտ ճէլալէտալին պէյ. — Բանկալթի բօլիս սէր գօթիւլլէրիլլէ-տէն կէլլէն պիր թէքըրէտէ, Վիլլէ-նին ճան էլլաւտը ալաւընը վէ պու-չօնուգալարը Մարեանէտէն օլմալըպ, սալիլլէրտէն օլաուղընը շահատէթ ի-տէճէք աւալար պուլունտուղը՝ էվ-գալի նէգարէթինէ իսպար իտիլմիշ տիր: Պու շահտէրին էվրաղը՝ մահ-քէմէ էվրաղը իշլինտէ պուլունտա պուլունտաղընը պիլմէթօրունմ:

Միւսա. ում. — Պիլլէ հէվալէ իթ-սինլէր, պիլ պաղաղըր:

Վարժապետեան էֆ. — Ջալմէն լաղըմ կէլլէն թահաղըլ ինրա ի-տիլմիշ, վէ իլլիլիա իտէն շահտէր տէ ճէլպ օլունմուլար տըր: Պիլլէն ալլէյ մահէլլէմէ էվրաղը միւսանը-տա պու շահտէր տէ վար տըր:

Սուհալլէմէ, ուսաթ 8 1 (Չտա խի-թամ պուլմուշ, վէ պու կիւնքի չար-չէնպիլ կիւնիւ իշլէնիւնիւ տէֆա օլա-րաղ տէվալմընա գարալ վէրիլմիշ տիր:

հապպէթինի իսպաթ իթմէք իլլին նէ՞ եա-մաւը լաղըմ տըր... ճէվապ վէրին, ա-ղըլիմ տիր:

— Պիլլէմ:

— Սահիլէն սիլլին զիւնիլիլ պիւս-պիլլէն տաղընը. համտ օլունըն քի սի-ղէ եաւալմ իթմէք իլլէրէ պէն եանընըտա պուլունտեթօրունմ Մաւալմ տը թօրէս, Սիլվէրէալըն քէնտիլլէ էվլէնմէսինի իս-թէեթօր: Պիլլէն արղուսալ պարօն իւն վանըն թաղմաղ տըր իմտի պ. րօն, էլ-լի օլաուղըն հալտէ, մաւալմ տը թօրէսին արղուսալըն ելլէրէ կէլթիլլէր իլլին նէ՞ եաւալմ տըր:

— Տուլ գալալըն տըր:

— Էյի տիւս, պու աղչալ սիլ տէ կէօրտիւլիլլէ քի, մաւալմ տը Սիլվէրէա-լըն սըհիլլէ ու տիլիլլէր պիլլէմալ տըր: վէ քէնտի ելլէրին մաւալմ տը թօրէսէ թէլլէ իթմէլէն ալալ մէյիլլէ կէօրէնմէ-մէքտէ տիր:

— Սիլվէրէալ պիլլէմէք տիր:

Ժէրմանտէ. — (Գալալալ իլէ կիւ-լէրէք) Անայիլ, տիլմէք գօլլէրա կիւլի պուլաղը պիր խապալաղըլա, եալալա չաղընը իլլէրէնէ վէրէմ իլլէ, գարընըն

Գ. Գ. ՆԱԽԻ ՍԱՐԻՍ

ՊԵՏՈՂԱՌԻ ՕՍԿԱՆԸ

ՇԵՔԷՐԼԱՄԷՃԻՍԻ Ն. 52-54

ՇԵՔԷՐԼԱՄԷՃԻՍԻ սէնապթըն էնվալիլի արթըրը օլան վէ մալլէրինին նէֆաթի, թաղէլիլ վէ էնվէնիէթիլլէ քէսպը իշլէրիս պէ իթթ-պար իթմիշ պուլունտան իւզալա տիւլէքանտա տիւլիւն վէ վաֆթիլլէ կիւլի մէրաթմ վէ իսմ կիւնիւ կիւլի էյեալմ մալաուսէ վէ սալիլ խանէ էլլէնիլլէր իլլին լաղըմ օլան չէքէրէր, չէքէրալլէր, տիւլիւ տիւլիւ իշլիլլէր, մէշրապաթ վէ էմալիլ պուլուն-տըլը միսիլլէ, տիւլիւն վէ վաֆթիլլէ մուլարը վէ սալիլլէ աալիլ թէքթիլլէ վէ թէպարթ իտիլլի:

Սուսալլիլ տիւլիւն վէ վաֆթիլլէ մէրա-սիլի միւսապալթիլլէ իլլէրէլա իտէն իսա-մէթ (սէրլիս) տիւլէքան իտալիլ թա-րաֆընտան տէրէօտէ օլունուպ, միւսթա-յիս կարօնիլար մարիթէթիլլէ զանէթ մէմ-նուրիլլէլալալ վէ միւլէմէլ սուրէթտէ իշիպ իտիլլի:

ԻՍԽԱՐԸ ՄԱՍՍԱՌԻՍ

«Գ. Գ. ՆԱԽԻ ՍԱՐԻՍ»-ին նէ՞ Պիլլէ-լունտա վէ նէ՞ տիլլէր պիր մահէլլէլլէ իլլէ-պէսիլ պուլունտաղըն խապալլէն պէեան վէ իլան օլունուր:

Պիլլէլլէ, թաղսիլ, Ն. 52-54

ԳԱԼԱԹԱ ՊՐՈԹԱՍԸ

Ղ. Բ. Բ.

Թէվիտ իտիլլի Էս. ումուլ 89 25	
Բուլլիլ շէմէնալլէրի ֆ. 128 12	
Թահլիլալ միւսթաղէթ Օսմ 507	
Օսմ. պանգալա սէնէտալը 595	
Տէլլէթի Ալլէ Բէյի 364	
Օսմ. Սիլլիլ. շիւքէթի Լ. Օ. 4 2	
Բէյի աղաթիւ 15 25	
Տէլլէ. թարալալ գուր. 6 30	
» թահլիլ ֆ. 288	
Տէլլիսապալթ Րըլլիլ 513	
Ա. Զ. Լ. Բ. Զ. Զ. Զ.	
Օսմ. լիւսալ 100 զ. տան 22. Բ. Բ.	
Պէկալ մէթիլլէ ֆարըր 108 16	
Մէթալիլ 102 30	
Բօլ 90	
Ֆրանսիլ ալթուր 87 18	
Ինկիլիլ լիւսալ 109 38	
Գըրմիլ 51	
Գարպոն գալմէսի 8 61	

Սահիլիլ իթիլիլալ վէ մէտալ զաղիլա

ՅԱՎԱԼԷՆԻՍ ԹՕԼԱՅԵՆ

ահիլլէ եօլուն օլմալընա պէքէլլէք տիր հալպու քի պու իլ ուղըն սիւրէն ճէկինտէն, Սիլվէրէալ էվլէլ պէ էվլէլ, տ-զիլ տօթիւ պուլունտան Մ. տիւլալ տը Պէլլէն խօշ կէօրիւնմէն չալաւաղ վէ մաւալաղէ Լիւսիլլի, յալալ տը Պէլլէնին զէվճէսի օլմալա գանտըրմալլիլլէ, գա-րընը իւզէրինտէ թէլլէսիլ գուլալալա-եա ուղընաղէ տիր: Արաւըղտա վէրի-լէն գալալ պու ալլիլ մի տիր:

— Թէլլէլլիլ:

— Իլլիլ չիլլիլլէ սողմուլալ սէօյլէլլէ պուլունտաղըն: Պէլլէ օլունալ, ուղալա-պիլլէրէլ Ալլիլլէ մօթիլ տը Պէլլէն, Մ. տը Սիլվէրէալ սիլլի ալաւալթիլլէ:

— Միւսթիլ տէլլիլ տիր:

— Պիր թաղըմ քիւլալիլլէր իլլին հէր շէլ իլլէլլէ տիր: Պու քիւլալիլլէրէն իլլէ նէֆիլ միւլէմէլ նիւստէնիլլէ պէն իտիլլէլ:

— Բիլլէր տիր:

— Էվլէլլէ սիլլ. սօնրա Մ. տը Սիլվէ-րէալ:

— Իւլլէնիլլէլ:

— Իւլլէնիլլէլ պէն:

(Տիւլիլլիլ)